

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра генетики та біотехнології

Затверджено
на засіданні кафедри
генетики та біотехнології,
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____
проф. Федоренко В.О. _____

Силабус з навчальної дисципліни

«Майстерність педагогічної діяльності»
що викладається в межах ОПП - Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
за предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Львів 2021

Назва курсу	Майстерність педагогічної діяльності
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра генетики та біотехнології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01-Освіта / Педагогіка, спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Викладачі курсу	канд. пед. наук, доцент Горбулінська Світлана Михайлівна
Контактна інформація викладачів	svitlana.horbulinska@lnu.edu.ua, sgorbulinska@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю, на вул. Грушевського 4, ауд. 329)
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання для розвитку у студентів творчого потенціалу, компетентності, гуманістичної спрямованості; сформувані готовності до інноваційної педагогічної діяльності, становлення професіоналізму та розвитку педагогічного мислення.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Майстерність педагогічної діяльності» є нормативною дисципліною за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) для освітньої професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) і викладається в IV семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Майстерність педагогічної діяльності» є ознайомлення студентів з системою психолого-педагогічних знань, структурою та специфікою педагогічної діяльності, складовими майстерності, інноваційними методиками навчання. Мета та цілі курсу мають бути реалізовані за умови вивчення технології організації педагогічної діяльності, усвідомлення власної педагогічної діяльності як рефлексивного керування діяльністю школяра, уявлення себе суб'єктом цієї діяльності, опанування механізмом використання особистісного потенціалу для розв'язання педагогічних завдань навчання і виховання, засвоєння елементів педагогічної техніки та

	керування своїм організмом.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Андриади И.П.</i> Основы педагогического мастерства: Учебное пособие. – М.: Издат. центр «Академия», 1999. – 160 с. 2. <i>Гершунский Б.С.</i> Философия образования для XXI века. -М.,1998. – 608 с. 3. <i>Наумчик В.Н., Савченко Е.А.</i> Этика педагога: Учебно-методическое пособие. – Минск: «Універсітэцкае», 1999. – 216 с. 4. Концепція педагогічної освіти. – К., 1998. – 20 с. 5. Педагогічна майстерність: Підручник / <i>І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.</i> – К.: Вища школа. – 1997. – 349 с. – С. 158- 199. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Кан-Калик В.А.</i> Учителю о педагогическом общении. – М., 1987. 2. <i>Мазоха Д.С.</i> На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с. 3. <i>Мешко Г. М.</i> Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. / Г. М. Мешко. – К. : Академвидав, 2010. – 200 с. 4. <i>Палтышев Н.Н.</i> Педагогическое мастерство и пути его постижения (В поисках практико-ориентированных дидактических подходов). – К.: Издатель Енеке О.М., 2000. – 119 с. 5. <i>Писаренко В.И., Писаренко И.Я.</i> Педагогическая этика. 2-е изд. переработ. и доп. – Минск, Народна асвета, 1977. – 256 с. 6. <i>Рыбакова М.М.</i> Конфликт и взаимодействие в педагогическом процессе. – М., 1991. 7. <i>Сухомлинський В.О.</i> Проблемы виховання всебічно розвинутої особистості // Вибр. твори: У 5-ти т. – К., 1976. – Т.1. 8. <i>Сухомлинський В.О.</i> Сто порад учителям. Порада 1. // Вибр. твори: У 5-ти т. – К., 1976. – Т.2. 9. <i>Фіцула М.М.</i> Вступ до педагогічної професії : Навч. посібник для студ. вищ. пед. закладів освіти. / М.М. Фіцула. – 2-е вид. – Тернопіль: "Навчальна книга – Богдан", 2003. – 136 с.
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	90 год, з яких 20 год лекцій, 20 год практич. занять і 50 год самостійної роботи

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати: функції вчителя у суспільстві, компоненти педагогічної майстерності, педагогічні здібності, їх види та особливості, особливості педагогічної техніки, її внутрішні та зовнішні компоненти, особливості, функції, форми педагогічного мовлення та комунікативні якості, стадії та рівні процесу педагогічного спілкування, умови оволодіння педагогічним тактом, умови які активізують уяву вчителя та учнів на уроці, умови ефективності педагогічного навчання, вікові особливості конфліктів, техніку організації контактної взаємодії, особливості інноваційних процесів на сучасному уроці, шляхи впровадження гуманістичної педагогіки у навчальний процес, стратегії взаємодії як засіб розв'язання педагогічної ситуації, причини педагогічних конфліктів, їх види, способи проявлення.</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати педагогічну ситуацію, ідентифікувати професійні якості ідеального педагога зі своїми, визначати рівень навчання та вихованості учнів, активно впливати на співрозмовника (динамізм вчителя), чітко, логічно, виразно висловлювати свої думки (дидактичні вміння), переконувати, використовуючи вербальні та невербальні засоби впливу, раціонально моделювати свою поведінку, аналізувати сутність своїх досягнень чи недоліків, володіти технікою мови: контролювати дихання, знімати напругу м'язів, проявляти естетику зовнішнього вигляду, володіти комунікативною культурою, виявляти педагогічний такт, керувати увагою та добирати прийоми активізації уяви учнів, <i>мати</i> уявлення про: особливості самовиховання майбутнього вчителя, театральну педагогіку як науку про живу фізичну дію, гігієнічні правила запобігання мовним вадам, особливості впровадження педагогічних технологій у навчальний процес, специфічні особливості монологу, діалогу, полілогу, умови активного сприймання розповіді вчителя, педагогічну тактику, сутність активізації сприйняття учнями нового матеріалу, культуру зовнішнього вигляду вчителя.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Педагогічна діяльність, майстерність, педагогічні техніки, педагогічна культура, мова, мовлення, педагогічний такт, педагогічне спілкування, мотивація</p>

	навчання, активізація навчально-виховного процесу
Формат курсу	очний
	проведення лекцій, практичних занять і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	Іспиту кінці семестру - усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з педагогіки, психології, філософії, методики навчання біології, достатніх для сприйняття категоріального апарату методики навчання, розуміння джерел наукової та історичної дидактики
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 1. поточний контроль (за результатами виконання завдань на практичних заняттях): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; доповідь на семінарі – максимально 5 балів за 1 доповідь, участь у дискусії – максимально 10 балів за семестр. 2. іспит: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. Іспит здобувач отримує на підставі усного опитування за питаннями екзаменаційного білету (3 розгнуті питання – 45 балів, 5 додаткових (уточнюючих питань) – 5 балів).
Питання до іспиту (замірив знань)	Професійна діяльність і особистість педагога. Сутність педагогічної діяльності вчителя (структурні компоненти). Педагогічна взаємодія. Сучасні вимоги до педагога. Функції педагога. Рольовий репертуар вчителя. Основні професійні якості педагога. Педагогічні вміння вчителя. Педагогічна культура учителя. Поняття про педагогічну культуру вчителя, її основні складові. Педагогічний досвід та педагогічні здібності як головні елементи педагогічної культури вчителя.

	<p>Професійна майстерність. Педагогічна техніка вчителя. Педагогічна техніка вчителя: сутність поняття. Характеристика компонентів внутрішньої техніки вчителя. Самостійність мислення та саморегуляція у роботі вчителя. Стресостійкість вчителя: методи підвищення її рівня. Характеристика компонентів зовнішньої техніки вчителя. Шляхи оволодіння педагогічною технікою. Психонічна техніка вчителя: сутність поняття. Спостережливість і невербальне спілкування вчителя. Зовнішність вчителя як компонент педагогічної техніки. Педагогічна взаємодія вчителя з учнями. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура. Педагогічне спілкування як діалог. Стилі педагогічного спілкування. Рівні спілкування. Види спілкування. Правила досягнення майстерності у спілкуванні. Сутність, функції педагогічної комунікації. Мовне спілкування як комунікативна взаємодія. Роль установки вчителя у педагогічному спілкуванні. Поняття бар'єрів у педагогічній взаємодії, їх типологія. Моделі спілкування. Рольові позиції у спілкуванні. Теоретичні засади педагогічних технологій. Історичні аспекти педагогічної технології. Поняття педагогічної технології. Головні ознаки педагогічної технології. Особливості та структура педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій. Характеристика сучасних педагогічних технологій. Сутність технології проектної діяльності. Інноваційні технології навчання біологічних дисциплін. Майстерність вчителя у вирішенні конфліктних ситуацій. Сутність, функції педагогічної комунікації. Мовне спілкування як комунікативна взаємодія. Роль установки вчителя у педагогічному спілкуванні. Поняття бар'єрів у педагогічній взаємодії, їх типологія. Моделі спілкування. Конфліктні ситуації у педагогічній діяльності, поняття конфліктних ситуацій. Види педагогічних ситуацій і конфліктів. Педагогічні цілі управління конфліктними ситуаціями. Поняття конфліктогенності особистості. Методи розв'язування конфліктів.</p>	
--	---	--

	<p>Стратегії поведінки сучасного педагога у конфліктних ситуаціях.</p> <p>Технології вирішення конфлікту.</p> <p>Діагностика рівня конфліктогенності у школярів.</p> <p>Педагогічний такт та етика поведінки вчителя.</p> <p>Поняття про педагогічний такт учителя, його складові та умови застосування.</p> <p>Поняття про педагогічну етику.</p> <p>Методи, прийоми виховного впливу на поведінку учня, умови застосування.</p> <p>Особливості взаємодії педагога з батьками, дотримання педагогічних норм.</p> <p>Особливості взаємодії педагога з проблемними учнями.</p> <p>Переконання та навіювання як засоби педагогічного впливу.</p> <p>Переконання як результат педагогічної взаємодії.</p> <p>Переконування як засіб формування поглядів.</p> <p>Форми переконування.</p> <p>Педагогічні вимоги до переконування.</p> <p>Роль навіювання у педагогічному процесі.</p> <p>Види навіювання.</p> <p>Форми педагогічного навіювання та умови їх ефективності.</p> <p>Техніка навіюючого педагогічного впливу.</p> <p>Сугестивність у педагогічній діяльності.</p> <p>Поради щодо підвищення ефективності педагогічного впливу.</p> <p>Шляхи підвищення педагогічної майстерності.</p> <p>Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності.</p> <p>Використання передового педагогічного досвіду та впровадження педагогічної науки.</p> <p>Підвищення кваліфікації вчителів та атестація педагогічних кадрів.</p> <p>Роль методичних об'єднань учителів (обласних, районних, міських).</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу</p>

Таблиця 1

Схема курсу «Майстерність педагогічної діяльності»

Тижень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Професійна діяльність і особистість педагога.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2 год.		1 тиждень

2.	Педагогічна взаємодія.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год.		1 тиждень
3	Педагогічна культура вчителя.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2 год.		1 тиждень
4	Педагогічний досвід та педагогічні здібності як головні ознаки педагогічної культури вчителя.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год		1 тиждень
5	Педагогічна техніка вчителя.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2 год.		1 тиждень
6	Самостійність мислення та саморегуляція у роботі вчителя.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год.		1 тиждень
7	Спілкування як основа педагогічної діяльності	Лекції – 2 год сам. роб. – 2 год.		1 тиждень
8	Педагогічне спілкування як діалог.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год.		1 тиждень
9	Теоретичні засади педагогічних технологій.	Лекції – 2 год 2 сам. роб. – 2 год.		1 тиждень
10	Характеристика сучасних педагогічних технологій.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год.		1 тиждень
11	Майстерність вчителя у вирішенні конфліктних ситуацій.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2 год.		1 тиждень
12	Методи розв'язування конфліктів. Стратегії поведінки сучасного педагога у конфліктних ситуаціях.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год		1 тиждень
13	Педагогічний такт та етика поведінки вчителя.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2 год.		1 тиждень
14	Особливості взаємодії педагога з батьками, проблемними учнями	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3 год		1 тиждень

	дотримання педагогічного такту.			
15	Переконання та навіювання як засоби педагогічного впливу вчителя на учнів.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2год.		1 тиждень
16	Техніка навіючого педагогічного впливу. Сугестивність у педагогічній діяльності.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3год.	.	1 тиждень
17	Шляхи підвищення педагогічної майстерності.	Лекції – 2 год сам. роб. – 2год.		1 тиждень
18	Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності.	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3год.		1 тиждень
19	Використання передового педагогічного досвіду та впровадження досягнень педагогічної науки	Лекції – 2 год сам. роб. – 2год.		1 тиждень
20	Підвищення кваліфікації вчителів та атестація педагогічних кадрів. Роль методичних	Практ. заняття – 2 год. сам. роб. – 3год.		1 тиждень

	об'єднань учителів (обласних, районних, міських).			
--	---	--	--	--

1

Автор

Світлана Горбулінська

"Погоджено"

Голова методичної ради
біологічного факультету

Віталій ГОНЧАРЕНКО

" 30 " 2021 р.

Гарант ОПШ

Віталій ГОНЧАРЕНКО

" 30 " 2021 р.